

KOMISJONI OTSUS,

5. aprill 2005,

mis käsitleb nõukogu direktiivi 91/676/EMÜ (veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest) artikli 9 ja III lisa punkti 2 alapunkti b sätetest erandi tegemise taotlust

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 1032 all)

(Ainult taanikeelne tekst on autentne)

(2005/294/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest,⁽¹⁾ eriti selle III lisa punkti 2 alapunkti b,

ning arvestades järgmist:

- (1) Loomasõnniku kogused, mida üks liikmesriik kavatses laotada ühe hektari kohta aastas ning mis erinevad direktiivi 91/676/EMÜ III lisa punkti 2 ja alapunkti a sätetatud kogustest, tuleb kindlaks määrata nii, et need ei piiraks kõnealuse direktiivi artiklis 1 määratletud eesmärkide saavutamist, ning neid tuleb põhjendada objektiivsete kriteeriumidega, käesoleval juhul näiteks pikkade kasvuperioodide ja suure lämmastikuvajadusega põllukultuuridega.
- (2) Komisjon võttis 18. novembril 2002. aastal vastu otsuse 2002/915/EÜ, mis käsitleb direktiivi 91/676/EMÜ artiklist 9 ja III lisa punkti 2 alapunkti b erandi tegemise taotlust.⁽²⁾ Erandit kohaldata Taani tegevusprogrammi raames, mis võeti vastu aastateks 1999–2003 ning mis kehtis kuni 2004. aasta 1. augustini. Selle kohaselt lubati teatavates veisekasvatustevõtetes laotada aastas ühe hektari kohta kuni 230 kg lämmastikku sisaldav sõnnikukogus.
- (3) 2004. aasta 8. jaanuaril taotles Taani erandi kehtivusaja pikendamist. Taotlusele oli lisatud tehniline dokumentatsioon, mis pärines 2. veebruarist 2004, 2. aprillist 2004, 23. aprillist 2004, 14. juunist 2004, 2. augustist 2004, 14. septembrist 2004 ja 4. oktoobrist 2004.
- (4) Taani õigusakte, millega võeti üle direktiiv 91/676/EMÜ, võib käsitleda kõnealuse direktiiviga kooskõlas olevana ja nende sätteid kohaldatakse võrdselt nimetatud erandiga.

- (5) 2003. aasta detsembris lõpetas Taani oma teise veekeskonda käsitleva tegevuskava hindamise, milles osutati eesmärgiks seatud nitraatide 48 % suuruse leostuse vähendamise saavutamisele aastatel 1985–2003.

- (6) Taani parlamendi kokkuleppes Taani kolmanda veekeskonda käsitleva tegevuskava kohta aastateks 2005–2015 seati eesmärgiks vähendada nitraatide leostust aastatel 2005–2015 veel 13 % võrra ning ülemäärast fosfaadisisaldust 50 % võrra.

- (7) Kooskõlas direktiivi 91/676/EMÜ artikliga 5 on Taani kehtestanud tegevusprogrammid, millega tagatakse kõnealuses direktiivis sätestatud põhjavee nitraadisisalduse ülempiiri saavutamine, milleks on 50 mg/l kohta.

- (8) Seire- ja kontrollitulemused näitavad, et aastatel 2002–2003 hõlmas otsuses 2002/915/EÜ sätestatud erand 1 845 veisekasvatustevõtet, 213 617 loomühikut ja 123 068 hektarit e vastavalt 4%, 11% ja 5% Taani kogunäitajatest.

- (9) Nitraatide leostuse arvestused, mis põhinevad liivase ja savise pinnasega vaatluskohtades paiknevatel põllumajanduslikel haardealadel tehtud vaatlustel ja toitaineanalüüsidel, näitavad, et aastatel 1990–2003 vähenes nitraatide leostus 42 % võrra savimaadel ja 52 % võrra liivamaadel. Selline vähenemine on kinnitatud aastateks 2002/2003.

- (10) Analüüsist selgub, et juurestiku kihist lahkuva vee nitraadisisaldus väheneb ning läheneb nüüd 50 mg/l, vähenedes aastas 3,1 ja 6,1 mg/l võrra vastavalt savi- ja liivapinnase kohta. Põllumajanduslikel haardealadel paiknevate vooluveekogude nitraadisisaldus vähenes ajavahemikul 1990. aastast kuni 2003. aastani 29 % võrra. 2003. aastal oli põhjavee ülemiste kihtide keskmine nitraadisisaldus alla 50 mg/l nii liiva- kui ka savipinnase puhul.

⁽¹⁾ EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 319, 23.11.2002, lk 24.

- (11) Komisjon on pärast Taani taotluse läbivaatamist ja arvestades eelkõige otsuses 2002/915/EÜ sätestatud erandi kohaldamisest saadud kogemusi arvamusel, et Taanis kavandatav loomasõnnikukogus, s.o 230 kg lämmastikku hektari kohta aastas, ei piira direktiivis 91/676/EMÜ määratletud eesmärkide saavutamist, kui järgitakse teatavaid rangeid nõudeid.
- (12) Käesolevat otsust rakendatakse Taani tegevusprogrammi raames, mis võeti vastu aastateks 2004–2007.
- (13) Otsuse 2002/915/EÜ kehtivusaeg lõppes 1. augustil 2004. Pidades silmas kõnealuse otsuse kohaldamisest saadud kogemusi ja tagamaks, et asjaomased veisekasvatajad võiksid edaspidigi saada kasu erandi kohaldamisest, on asjakohane kohaldada käesolevat otsust alates 2. augustist 2004.
- (14) Käesolevas otsuses sätestatud meetmed on kooskõlas direktiivi 91/676/EMÜ artikli 9 alusel loodud nitraadikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kinnitatakse Taani taotlus, mis esitati 8. jaanuari 2004. aasta kirjas ja milles paluti komisjonil teha erand seoses direktiivi 91/676/EMÜ III lisa punkti 2 alapunktiga b, kui allpool sätestatud tingimustest ei tulene teisiti.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *veisekasvatusevõtte* – ettevõtted, kus on rohkem kui kolm loomühikut, millest vähemalt kaks kolmandikku on veised,
- b) *rohuma* – püsi- või ajutine rohuma (ajutine rohuma on kasutusel vähem kui neli aastat),
- c) *heintaimede allakülviga põllukultuurid* – teravili sileerimiseks, mais ja/või suviuder sileerimiseks; heintaimede allakülviks enne (maisi) või pärast koristust. Heintaimed toimivad lämmastikku bioloogiliselt siduvate kultuuridena ja väldivad lämmastiku väljauhtumist mullast talve jooksul,
- d) *peet* – söödapeet.

Artikkel 3

Reguleerimisala

Käesolevat erandit kohaldatakse individuaalsetel alustel ja artiklites 4–6 määratletud tingimustel veisekasvatusevõtete

suhtes, kus külvikord sisaldab enam kui 70 % eelkõige lämmastikku vajavaid pika kasvuperioodiga põllukultuure.

Artikkel 4

Iga-aastane luba ja kohustused

1. Veisekasvatajad esitavad pädevatele asutustele igal aastal erandi tegemise avalduse.
2. Koos iga-aastase avaldusega võtavad nad endale kirjalikult kohustuse täita artiklites 5 ja 6 sätestatud tingimusi.

Artikkel 5

Loomasõnniku ja muude väetiste laotamine

Igal aastal veisekasvatusevõtetes laotatavata, sealhulgas loomade endi poolt maale jäetava sõnniku kogus ei tohi ületada 230 kg lämmastikku järgmistel tingimustel:

- a) üldine lämmastiku sisendkogus peab ühtima vaatlusaluse põllukultuuri tarvitatud ja pinnasest kättesaadava lämmastikukogusega, kusjuures väetamise norm on 10 % väiksem kui optimaalne majandustase;
- b) igal veisekasvatusevõttele peab olema väetamiskava ja väetisearvestus. Hiljemalt iga aasta 1. septembriks tuleb ametiasutustele esitada kava, milles kirjeldatakse külvikorda ajavahemikus 1. augustist kuni 31. märtsini. 21. aprilliks tuleb kõnealustesse kogu külviperioodi hõlmavatesse kavadesse lisada teave põllule laotatava sõnniku ja väetiste eeldatavate koguste kohta ning need peavad olema ametiasutustele kättesaadavad. Külvikorrakavades peavad olema määratletud heintaimed, lämmastikku siduvad heintaimed või peet ja muud heintaimede allakülviga põllukultuurid. Väetamiskavad peavad sisaldama eeldatavat lämmastiku ja fosfori laotamisvajadust, kusjuures laotatava lämmastiku norm peab olema 10 % väiksem kui optimaalne majandustase. Väetamiskavas peab olema määratletud ka kasutatava väetise liik (näiteks loomasõnnik, heitmed, keemilised väetised) ja see peab sisaldama skemaatilist maakaarti, millel on ära näidatud põldude paigutus. Kavu tuleb läbi vaadata hiljemalt seitse päeva pärast põllumajandustegevuse muudatusi, et tagada kavade ja tegeliku põllumajandustegevuse vaheline vastavus. Väetisearvestus tuleb esitada igal aastal pädevale asutusele. Kõnealune tegevus peab olema reguleeritud normatiivaktidega;
- c) iga veisekasvatusevõtte peab koos iga-aastase avaldusega esitama ka väetisearvestuse ja olema valmis pisteliseks kontrolliks;

- d) iga veisekasvatataja, kelle eranditaotlus on rahuldatud seoses väetiste täpse kasutamise, peab perioodiliselt võtma pinnasest lämmastiku- ja fosforiproove (vähemalt iga kolme aasta tagant iga viie hektari kohta);
- e) sõnnikut ei laotata sügisel enne rohumaade sügisküüdi ja pärast küündmist kasvatatakse kõrge lämmastikuvajadusega põllukultuuri.

Artikkel 6

Pinnase katmine

1. Enam kui 70 % sõnnikuga väetatavale veisekasvatustevõtete kasutuses olevale põllumajandusmaale külvatakse heintaimed, lämmastikku siduvad heintaimed või peet ja muud heintaimede allakülviga põllukultuurid.
2. Lämmastikku siduvate heintaimedega rohumaaid ei künta enne 1. märtsi, et tagada haritavatel põllumaadel püsiv taimkate, et taastada mulla aluskihis sügisel vähenenud nitraadikoguseid ja vähendada talvekahjusid.
3. Ajutisi rohumaaid küntakse kevadel.
4. Külvikord ei tohi sisaldada liblikõielisi ega muid taimi, mis seovad õhulämmastikku. Kõnealust korda ei kohaldata rohumaadel kasvatatava ristiku suhtes, mis moodustab vähem kui 50 % kasvupinnast, ega heintaimede allakülviga odra/herne suhtes.

Artikkel 7

Seire

1. Igal aastal ajakohastatakse ja saadetakse komisjonile kaks kaarti, mis näitavad erandiga hõlmatud veisekasvatustevõtete ja põllumajandusmaade hulka Taani igas haldusüksuses. Esimesed aruanded esitatakse 2005. aasta viimases kvartalis.
2. Vaatlusi ja pidevaid toitaineanalüüse tehakse siseriikliku põllumajanduslike haardealade seireprogrammi raames, mis hõlmab umbes 4 500 hektarit. Valitakse liivase ja savise pinnasega vaatluskohad.
3. Vaatlused ja toitaineanalüüsid annavad teavet kohaliku maa kasutuse, külvikordade ja põllumajandustegevuse kohta veisekasvatustevõtetes. Kõnealuseid andmeid võib teaduslikel

alustel kasutada lämmastiku leostuse mudelipõhiseks arvutamiseks põldudel, kuhu laotatakse sõnnikut, mis sisaldab kuni 230 kg lämmastikku hektari kohta aastas.

4. Et tõestada erandi kasutamise ohutust siseriikliku tegevusprogrammi ja kõnealuse direktiivi eesmärkide saavutamisel, tuleb säilitada pinnaseveest, vooluveekogudest ja madalast põhjaveest võetavate proovide kogumise võrgustik, mis loodi seoses põllumajanduslikel haardealadel paiknevate vaatluskohtadega siseriikliku seireprogrammi raames, et edastada andmeid lämmastiku sisalduse kohta vees, mis lahkeb juurestiku kihist ja siseneb põhjavee süsteemi.

Artikkel 8

Aruandlus

1. Komisjonile esitatakse igal aastal vaatlustulemused ning lühiaruanne hindamistavade (kontroll veisekasvatustevõtete tasandil) ja vee kvaliteedi muutumise kohta (põhineb juurestiku kihist toitainete väljaleostumise seirel, pinna-/põhjavee kvaliteedil ja mudelipõhistel arvutustel). Esmasel hindamisel põhinevad esimesed tulemused esitatakse 2005. aasta oktoobriks, teine aruanne 2006. aasta oktoobriks ja kolmas aruanne 2008. aasta juuniks.
2. Komisjon arvestab selliselt saadud tulemustega, pidades silmas Taani valitsuse võimalikku uut eranditaotlust, ja hindab neid direktiivi 91/676/EMÜ artiklis 9 sätestatud korras.

Artikkel 9

Kehtivus

Käesolevat erandit kohaldatakse alates 2. augustist 2004. Selle kehtivusaeg lõpeb 31. juulil 2008.

Artikkel 10

Käesolev otsus on adresseeritud Taani Kuningriigile.

Brüssel, 5. aprill 2005

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Stavros DIMAS